

2020/2260(INI)

18.3.2021

ADVIES

van de Commissie internationale handel

aan de Commissie landbouw en plattelandontwikkeling en de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid

inzake een “van boer tot bord”-strategie voor een eerlijk, gezond en milieuvriendelijk voedselsysteem
(2020/2260(INI))

Rapporteur voor advies: Paolo De Castro

(*) Procedure met medeverantwoordelijke commissies — Artikel 57 van het Reglement

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie internationale handel verzoekt de bevoegde Commissie landbouw en plattelandontwikkeling en de bevoegde Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid onderstaande suggesties in hun ontwerpresolutie op te nemen:

1. benadrukt dat het handelsbeleid van de EU, met name na het huidige evaluatieproces, een belangrijke rol kan spelen bij de overgang naar duurzamere en veerkrachtigere agrovoedingssystemen, in overeenstemming met de doelstellingen van de Europese Green Deal en het niet-schadenbeginsel, de Overeenkomst van Parijs en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de VN, teneinde te zorgen voor volledige afstemming op de doelstelling om de opwarming van de aarde en het verlies aan biodiversiteit te beperken;
2. erkent dat de landbouw in de EU verantwoordelijk is voor 1 % van de totale uitstoot van broeikasgassen wereldwijd¹ en is zich bewust van de inspanningen van de landbouwsector op het gebied van klimaatactie; benadrukt dat landbouwers in de EU, en met name kleine landbouwers, toereikende steun moeten blijven krijgen om naleving van de duurzaamheidsnormen, concurrentievermogen, levendige plattelandsgebieden, fatsoenlijke inkomens en een redelijke levensstandaard voor de Europese landbouwgemeenschap te waarborgen; dringt aan op een doeltreffende rechtvaardige transitie, onder meer via multilaterale inspanningen en internationale samenwerking, naar een ecologisch, sociaal en economisch duurzaam mondiaal voedselsysteem dat een gelijk speelveld mogelijk maakt en niemand aan zijn lot overlaat;
3. merkt op dat de interne markt van de EU de grootste importeur en exporteur van agrovoedingsproducten ter wereld is; is ervan overtuigd dat de EU haar positie als belangrijke mondiale speler moet gebruiken om de maatstaf te bepalen en de richting aan te geven voor internationale normen inzake duurzame voedingssystemen, op basis van eerbiediging van de mensenrechten en arbeidsrechten, eerlijke concurrentie, het voorzorgsbeginsel, milieubescherming en dierenwelzijn, in overeenstemming met de regels van de Wereldhandelsorganisatie (WTO); is van mening dat de bescherming van normen op deze gebieden een integraal onderdeel moet vormen van alle hoofdstukken van handelsovereenkomsten, en dat multilaterale samenwerking en samenwerking op het gebied van regelgeving verder kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van de “van boer tot bord”-strategie;
4. is van mening dat duurzame productie een centraal kenmerk moet zijn van de agrovoedingsproducten en handelsovereenkomsten van de EU, en verder moet worden bevorderd door het begrip kwaliteit uit te breiden tot sociale en milieuaspecten en door ervoor te zorgen dat het begrip duurzame productie het klimaat op aarde, de milieuvoetafdruk en het gebruik van hulpbronnen per kilogram product omvat, als aanvulling op de gevestigde internationale reputatie van EU-agrovoedingsproducten als

¹ Europees Milieuagentschap, gegevens van september 2017 (emissies/verwijderingen van LULUCF-activiteiten (landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw) niet inbegrepen).

veilige en gezonde producten; benadrukt in dit verband dat de kwaliteitsregelingen en geografische aanduidingen van de EU, samen met een ambitieus, marktgericht en alomvattend EU-afzetbevorderingsbeleid, moeten worden beschouwd als een troef in het kader van de doelstelling om duurzame handel te bevorderen;

5. is ingenomen met de toezegging van de Commissie om te ijveren voor de wereldwijde geleidelijke afschaffing van in de EU niet langer toegestane pesticiden en erop toe te zien dat gevaarlijke pesticiden waarvan het gebruik in de EU is verboden niet naar landen buiten de Unie worden uitgevoerd; dringt er bij de Commissie op aan zo spoedig mogelijk te komen met een wetgevingsvoorstel in die zin; is ingenomen met de aankondiging van de Commissie om de invoertoleranties voor stoffen die onder de uitsluitingscriteria vallen te herzien, en dringt er bij de Commissie op aan een nultolerantiebeleid te voeren met betrekking tot residuen van die stoffen; spoort de Commissie ertoe aan normen op te leggen om te voorkomen dat werknemers en inwoners besmet raken als gevolg van het gebruik van pesticiden;
6. verzoekt de Commissie de handelsaspecten van de “van boer tot bord”-strategie te versterken, teneinde te zorgen voor samenhang tussen het gemeenschappelijk handelsbeleid, het actieplan douane-unie, het gemeenschappelijk landbouw- en visserijbeleid en de doelstellingen van de “van boer tot bord”-strategie, de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030 en andere gerelateerde EU-beleidsmaatregelen, en verzoekt om deze doelstellingen geleidelijk na te streven via de totstandbrenging van efficiënte groene allianties in alle relevante bilaterale, regionale en multilaterale fora, met inbegrip van de VN-top over voedselsystemen in 2021, alsook via een ambitieuze herziening van haar handelsbeleid, door een specifiek kader inzake duurzame agrovoedingssystemen en -producten tot stand te brengen voor toekomstige handelsovereenkomsten, met name door te voorzien in non-regressieclausules, de werking van vrijwaringsclausules te verbeteren en een einde te maken aan de invoer van producten die de in de EU geldende maximumgehalten aan residuen voor gewasbeschermingsmiddelen overschrijden, in overeenstemming met de WTO-regels; verzoekt de Commissie een betere coördinatie tussen alle publieke en particuliere belanghebbenden te bevorderen om deze doelstellingen te verwezenlijken; is van oordeel dat de EU het mandaat van de Commissie inzake Wereldvoedselzekerheid moet herbevestigen als het internationale beleidsplatform voor voedselzekerheid en voeding;
7. benadrukt dat de EU, onder meer vanwege de verstoringen van de mondiale productieketens en de toegenomen prijsvolatiliteit als gevolg van de COVID-19-pandemie, een open strategische autonomie moet ontwikkelen met als doel de toegang tot belangrijke markten te waarborgen en minder afhankelijk te zijn van de invoer van kritieke goederen zoals plantaardige eiwitbronnen; herhaalt dat agrovoedingssystemen moeten worden erkend als een cruciaal aspect van de open strategische autonomie van de EU, teneinde voldoende beschikbaarheid van veilig en hoogwaardig voedsel te waarborgen en tijdens toekomstige crises goed functionerende en veerkrachtige voedselvoorzieningsketens en handelsstromen in stand te houden, in overeenstemming met artikel 2, lid 1, van de Overeenkomst van Parijs;
8. wijst op het belang van een grotere transparantie in de voedselvoorzieningsketen en van

een betere traceerbaarheid van alle productie- en distributieprocessen, overeenkomstig het recht van de Europese consumenten op meer informatie over de oorsprong en de productiemethoden van de levensmiddelen die zij consumeren; merkt op dat innovatieve digitale instrumenten zoals blockchain en passende verplichte etikettering van de oorsprong van levensmiddelen het potentieel hebben om de transparantie en traceerbaarheid aanzienlijk te vergroten en zo fraude en illegale productiemethoden te bestrijden en het consumentenvertrouwen te vergroten; dringt aan op de bevordering van lokale markten en duurzame voedselvoorzieningsketens om de specifieke productiekenmerken en de eigenheid van EU-producten te behouden;

9. is ingenomen met de ambitie van de “van boer tot bord”-strategie om te zorgen voor afdwingbare hoofdstukken over handel en duurzame ontwikkeling in alle handelsovereenkomsten van de EU, als middel om te waarborgen dat de voorgestelde hogere regelgevingsambities in overeenstemming zijn met het handelsbeleid van de EU en worden nageleefd door derde landen die handelsovereenkomsten met de EU hebben ondertekend; benadrukt hoe belangrijk het is de afdwingbaarheid van hoofdstukken over handel en duurzame ontwikkeling in handelsovereenkomsten te versterken, onder meer door te voorzien in op sancties gebaseerde geschillenmechanismen als laatste redmiddel, met als doel een mondiale aanpak van klimaat en biodiversiteit te bevorderen, een meer duurzame agrovoedingsproductie te stimuleren, een einde te maken aan mondiale ontbossing en de arbeidsnormen in overeenstemming te brengen met de acht kernverdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO); stelt voor dat in hoofdstukken over handel en duurzame ontwikkeling ook aandacht wordt besteed aan gelijkwaardige productienormen, zoals dierenwelzijn, traceerbaarheid, antimicrobiële resistentie en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, hetgeen systematisch moet worden gecertificeerd door onafhankelijke audit- en certificeringsinstanties in alle stadia van de productie en distributie, en dat deze routekaarten met mijlpalen moeten omvatten die aan ex-postevaluaties worden onderworpen; dringt er bij de Commissie op aan te voorzien in steun voor ontwikkelingslanden om te proberen de voedselzekerheid te bevorderen en bijstand te verlenen bij de afstemming op Europese normen inzake duurzame agrovoedingssystemen; rekent erop dat het hoofd handhaving voor de handel van de Commissie zijn rol bij het waarborgen van de correcte toepassing van de overeenkomsten in kwestie ten volle vervult door marktverstoringen aan te pakken, de handhaving van de hoofdstukken over handel en duurzame ontwikkeling te versterken en een constructieve dialoog aan te gaan met regeringen en belanghebbenden;
10. merkt op dat in de hoofdstukken over handel en duurzame ontwikkeling niet wordt ingegaan op de mogelijke negatieve gevolgen van handelsovereenkomsten voor verandering in landgebruik, ontbossing of klimaatverandering; is van mening dat Europese en internationale milieu-, veiligheids-, dierenwelzijns- en sociale normen integraal van toepassing moeten zijn op alle hoofdstukken van handelsovereenkomsten om te voorkomen dat die normen door andere handelsbepalingen worden ondermijnd;
11. is ervan overtuigd dat wetgeving voor verplichte horizontale zorgvuldigheid op EU-niveau in de gehele toeleveringsketen voor EU- en buitenlandse bedrijven die actief zijn op de eengemaakte markt, noodzakelijk is om de SDG's te verwezenlijken, goed bestuur te bevorderen en de traceerbaarheid en verantwoordingsplicht in wereldwijde toeleveringsketens te vergroten;

12. benadrukt dat een gebrek aan mondiale convergentie van normen en hogere kosten voor de consument het risico inhouden dat de EU-agrovoedingssector in een positie wordt gebracht waarin ze concurrentienadeel ondervindt; herinnert eraan dat effectbeoordelingen integraal deel uitmaken van het EU-regelgevingsproces en dat rekening moet worden gehouden met economische, sociale en milieueffecten; verzoekt de Commissie een uitgebreide voorafgaande, wetenschappelijke en cumulatieve effectbeoordeling op te stellen op basis van openbare raadplegingen met vertegenwoordigers van de agrovoedingsketen en andere relevante belanghebbenden, en regelmatig follow-upbeoordelingen te publiceren, samen met de uitgangswaarden en referentieperioden van de streefdoelen van de “van boer tot bord”-strategie, alsook evenredige maatregelen, een passend tijdschema voor aanpassings- en compensatiemechanismen om het concurrentievermogen, de productiviteit en de sociale veerkracht van de agrovoedingssector van de EU te handhaven en te voorkomen dat de landbouwproductie en de daaruit voortvloeiende milieuoetafdruk worden uitbesteed en verplaatst naar derde landen, met name door wederkerigheid van normen te waarborgen en te zorgen voor een doeltreffende monitoring van alle in de EU ingevoerde agrovoedingsproducten en bosbouwproducten;
13. onderstreept dat een gecoördineerde en geharmoniseerde aanpak van oneerlijke concurrentiepraktijken en de behoefte aan gelijkwaardige voedselnormen, met inachtneming van het voorzorgsbeginsel, van vitaal belang zijn voor een ononderbroken levering van levensmiddelen in alle lidstaten en voor doeltreffende en efficiënte veiligheids- en douanecontroles, onder meer via het wegnemen van niet-tarifaire belemmeringen in derde landen en van verschillen in het niveau en de kwaliteit van de controles en verschillen in douaneprocedures en sanctiebeleid op de EU-punten van binnenkomst in de douane-unie; dringt er bij de Commissie op aan de douanecontroles te versterken door middel van directe, uniforme controlemechanismen, in overleg met de lidstaten en met volledige inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel, met het oog op het voorkomen van voedsel fraude, vervalsing en invoer van producten die de maximumwaarde voor residuen van werkzame stoffen overschrijden – met name stoffen die onder de EU-uitsluitingscriteria vallen –, een betere bescherming van intellectuele-eigendomsrechten – met name geografische aanduidingen –, en naleving van de EU-productienormen – onder meer op het gebied van dierenwelzijn, antimicrobiële resistentie en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen –, alsook om te voorkomen dat schadelijke planten en dieren de EU binnenkomen en aldus het hoogste niveau van sanitaire en fytosanitaire bescherming te waarborgen;
14. wijst erop dat handelsovereenkomsten moeten garanderen dat de betrokken partijen zich actief inzetten voor de bevordering van de beginselen van duurzame ontwikkeling en dat internationale normen in overeenstemming zijn met de milieu- en klimaatambities van de EU; is voorts van mening dat die overeenkomsten rekening moeten houden met het bindende karakter van de naleving van de Overeenkomst van Parijs, teneinde een mondiale transitie naar duurzame voedselsystemen te waarborgen;
15. vraagt de Commissie om bij de ontwikkeling van de “van boer tot bord”-strategie rekening te houden met het feit dat iedere sector verschillende productiemethoden gebruikt die in meer of mindere mate duurzaam zijn; verzoekt de Commissie te benadrukken dat een gebalanceerd voedingspatroon alle soorten voedsel moet omvatten;

16. wijst erop dat landbouw en visserij essentieel zijn voor de ontwikkeling van duurzame economische activiteiten in de ultraperifere gebieden en benadrukt de bijdrage en de toegevoegde waarde van deze sectoren op het vlak van voedselzekerheid en het voldoen aan de vraag van de bevolking naar voldoende, veilige en hoogwaardige producten; dringt erop aan om bij de uitvoering van de “van boer tot bord”-strategie en in de daaropvolgende wetgevingsvoorstellen systematisch rekening te houden met de structurele landbouw- en handelsbeperkingen van de ultraperifere gebieden als bedoeld in artikel 349 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, om deze gebieden in staat te stellen op gelijke voet te concurreren en om de agrovoedingssectoren de beschikbaarheid van levensvatbare alternatieven te garanderen indien hun productiemiddelen en handelsstromen beperkt zijn;
17. benadrukt het belang van gelijke toegang tot technologische en wetenschappelijke innovaties, met inbegrip van innovaties op het gebied van plantenveredeling die de resistentie van rassen kunnen verbeteren en de diversiteit van genetische hulpbronnen en voedselproductiesystemen kunnen bevorderen, waarbij bijzondere aandacht moet worden besteed aan lokale rassen, in overeenstemming met de EU-regelgeving inzake voedselveiligheid en met name het voorzorgsbeginsel; benadrukt dat het aanknopen van nauwe betrekkingen met handelspartners in verband met onderzoek, ontwikkeling en kennisoverdracht op gebieden als landbeheer, adaptatie aan en mitigatie van klimaatverandering, agro-ecologie en eerlijke en veerkrachtige waardeketens een belangrijke factor kan zijn om een duurzamere agrovoedingsproductie te bevorderen en tegelijkertijd de landbouwproductiviteit te waarborgen en het concurrentievermogen van de EU-landbouw op de wereldmarkten te ondersteunen; beveelt aan om bij samenwerking ook aandacht te besteden aan kleine landbouwbedrijven en kleinschalige voedselproducenten, aangezien deze het meest baat zouden hebben bij een dergelijke samenwerking;
18. is ingenomen met het voorgestelde nieuwe initiatief inzake klimaat en handel in het kader van de WTO; onderstreept dat het van belang is dit kader te gebruiken voor de ontwikkeling van een alomvattend en duurzaam agrovoedingssysteem op basis van gemeenschappelijke en ambitieuze productienormen; dringt er bij de Commissie op aan zich proactief in te zetten in het kader van de WTO om een ecologische transitie mogelijk te maken, ervoor te zorgen dat handelsbeleid in overeenstemming is met de SDG's, de onderhandelingen voort te zetten over transparantie in verband met voorraden om de voedselvoorziening veilig te stellen, en met name situaties te voorkomen waarin agrovoedingsproducten de aanpassingsvariabele of het onbedoelde slachtoffer van handelsconflicten worden, en vraagt om tegelijkertijd een ambitieus, met de WTO verenigbaar, duurzaam handelsbeleid te blijven ontwikkelen;
19. neemt kennis van de studie van de Commissie over de cumulatieve economische effecten van EU-handelsovereenkomsten op de landbouw, waaruit blijkt dat de EU-handelsovereenkomsten voor de EU-handel in agrovoedingsproducten zowel in een conservatief als in een ambitieus scenario tot 2030 naar verwachting een positieve algemene handelsbalans en een waardestijging zullen genereren; wijst erop dat hiermee wordt aangetoond dat EU-handelsovereenkomsten een positief effect hebben op de EU-landbouwsector;

20. verzoekt de Commissie na te gaan of het noodzakelijk is om bij de beoordeling van geharmoniseerde voedingswaarde-etikettering specifieke voorwaarden en uitzonderingen toe te passen op bepaalde levensmiddelen of levensmiddelencategorieën, zoals olijfolie, en op levensmiddelen met een beschermde geografische aanduiding, gezien de belangrijke rol ervan in EU-handelsovereenkomsten en om lokale waarde te beschermen op mondiaal niveau.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	18.3.2021
Uitslag eindstemming	+ : 43 - : 0 0 : 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Saskia Bricmont, Udo Bullmann, Daniel Caspary, Miroslav Číž, Arnaud Danjean, Paolo De Castro, Emmanouil Fragkos, Raphaël Glucksmann, Markéta Gregorová, Roman Haider, Christophe Hansen, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Karin Karlsbro, Maximilian Krah, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Emmanuel Maurel, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Inma Rodríguez-Piñero, Massimiliano Salini, Helmut Scholz, Liesje Schreinemacher, Sven Simon, Dominik Tarczyński, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Marco Campomenosi, Jérémy Decerle, Jean-Lin Lacapelle, Juan Ignacio Zoido Álvarez

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

43	+
ECR	Geert Bourgeois, Emmanouil Fragkos, Dominik Tarczyński, Jan Zahradil
ID	Marco Campomenosi, Roman Haider, Maximilian Krah, Jean-Lin Lacapelle, Danilo Oscar Lancini
NI	Tiziana Beghin, Carles Puigdemont i Casamajó
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Daniel Caspary, Arnaud Danjean, Christophe Hansen, Danuta Maria Hübner, Gabriel Mato, Massimiliano Salini, Sven Simon, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Barry Andrews, Jérémy Decerle, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Liesje Schreinemacher, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Udo Bullmann, Miroslav Číž, Paolo De Castro, Raphaël Glucksmann, Bernd Lange, Margarida Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt
The Left	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Heidi Hautala, Sara Matthieu

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding